

U Srbiji je ugalj dominantan resurs zadužen za proizvodnju 70 odsto struje u zemlji. Iako su termoelektrane na ugalj najveći zagađivači, Srbija će na njih biti osuđena bar 25 godina. Za to vreme razvijene zemlje, planiraju da ugase svoje termoelektrane do 2038. godine.

Međutim, da nema proizvodnje struje iz uglja, ona iz hidropotencijala kao i razvojni planovi vezani za obnovljive izvore energije ne bi mogli da podmire domaće potrebe za strujom i Srbija bi uvozila još više električne energije nego što je to sada slučaj.

Problem predstavlja to što su termoelektrane na ugalj u Srbiji veliki zagađivači. Čak najveći prema tvrdnjama Fiskalnog saveta Srbije. Svojevremeno je taj savet obelodanio podatke da EPS mora da investira najmanje 800 miliona evra u zaštitu životne sredine jer je „najveći zagađivač u Srbiji i među najvećim u Evropi“.

Ta investicija bi morala da se završi do kraja 2025. godine, kako bi se ispunili nacionalni i evropski propisi u oblasti zaštite životne sredine. Neophodna je izgradnja postrojenja za odsumporavanje, sistema za upravljanje otpadom i postrojenja za tretman otpadnih voda. Podaci iz 2016. godine pokazuju da je u Evropi sumpor-dioksid najviše emitovala termoelektrana Kostolac B (Srbija), na drugom mestu je Ugljenik (BiH), na trećem termoelektrana Nikola Tesla A u Obrenovcu (Srbija), zatim Kakanj (BiH), pa Kostolac A (Srbija), a na šestom mestu je termoelektrana Nikola Tesla B u Obrenovcu (Srbija). Takođe prema podacima iz te godine kada je reč o emisiji praškastih materijala najviše zagađuje elektrana Kosovo B (Srbija), na trećem mestu je Kolubara A, zatim termoelektrana „Nikola Tesla“ A.

Komentarišući tvrdnje koje je Fiskalni savet izrekao Aleksandar Antić, ministar rudarstva i energetike je poručio da je reč o zastarelim podacima od pre nekoliko godina i da se u međuvremenu situacija promenila nabolje.

On je istakao da je urađen veliki posao vezan za odsumporavanje dimnih gasova u Kostolcu kao i da je u toku projekat u termoelektranama u Obrenovcu. Prema njegovim rečima, EPS je kompanija koja je ubedljivo najviše uložila u oblast zaštite životne sredine i to više od 400 miliona evra.

- U narednih pet do sedam godina uložiće se još milijardu evra, čime će postrojenja EPS-a biti dovedena u nivo parametara koji su dozvoljeni u zemljama Evropske unije. Ugradili smo elektrofiltere u sve blokove koji će nastaviti sa radom i posle 2023. godine, denitrifikacija ide u skladu sa planom i napreduju projekti za izgradnju postrojenja za odsumporavanje dimnih gasova. U prilog tome govori prikaz monitoringa kvaliteta vazduha koji pokazuje da se Kostolac nalazi u kategoriji kvalitet vazduha - odličan - istakao je Antić. Kao jedan od dokaza da je dosta urađeno na povećanju zaštite životne sredine u EPS-u ističu da su primera radi emisije praškastih materija smanjene sa oko 66.000 tona u 2003. godini na

8.500 tona u 2018. godini.

Slobodan Ružić, direktor konsultantske firme Enerdži sejving grup kaže za Danas da Srbija nema taj luksuz kao Nemačka da se odriče uglja kao resursa za proizvodnju struje.

- Onaj ko bi na tome insistirao bi radio protiv interesa elektroenergetskog sistema Srbije. Ugalj je dominantan resurs kada je reč o proizvodnji struje u Srbiji. Iz njega se dobija čak dve trećine struje. Ne postoje potencijali koji bi mogli da ga adekvatno zamene. Zato smo prinuđeni da ga kao resurs trošimo dok postoje njegove zalihe. To znači u narednih 25 godina - objašnjava naš sagovornik. Međutim, to ne znači da istovremeno ne treba razvijati obnovljive izvore energije i energetske efikasnost, dodaje on.

- Svaki kilovat sat dobijen iz obnovljivih izvora energije je veoma važan za elektroenergetski sistem Srbije i na tome je veoma važno raditi. Isto tako zastarele proizvodne agregate u srpskim termoelektranama treba zameniti novim što će poboljšati njihovu efikasnost za nekih 10 odsto. Kada uglja nestane moraćemo razmišljati o novom resursu za proizvodnju struje a koji ga može zameniti u punoj meri. Obnovljivi izvori to nisu. Ako se dotad ne pronade neki drugi izvor za dobijanje električne energije jedino rešenje je nuklearna energija - poručuje naš sagovornik.

Vojislav Vuletić, generalni sekretar Udruženja za gas Srbije ističe da je upravo „plavi energent“ koji bi se proizvodio u gasnim termoelektranama-toplanama bio osnovni zamenski izvor za potrošnju uglja, odnosno rad termoelektrana.

- Elektroprivreda Srbije je uradila svojevremeno plan da uz trasu gasovoda „Južni tok“, projekat koji je u međuvremenu otkazan, izgradi sedam gasnih termoelektrana - toplana. Reče je o elektranama koje bi bile izgrađene u Novom Sadu, Subotici, Zrenjaninu, Sremskoj Mitrovici, Beogradu, Kragujevcu i Nišu. Trasom „Južnog toka“ bi trebalo da prođe gasovod „Turski tok“ što znači da je izgradnja tih elektrana u kojima bi se proizvodila i toplotna energija za grejanje i struja i dalje realnost. Dakle alternativa uglju kao resursu iz koga se dobija struja je svakako gas. Obnovljivi izvori energije nemaju taj potencijal, odnosno iz njih se u Srbiji ne može proizvesti dovoljno struje. Shodno tome one mogu da budu samo ograničen zamenski kapacitet a nikako osnovni resurs za dobijanje struje u našoj zemlji - zaključuje Vuletić.

Izvor: danas.rs